

Program primární prevence sociálně patologických jevů

Základní škola Třeboň, Na Sadech 375

Školní rok 2023/24

1. Stanovení zodpovědných pracovníků

Ředitel školy: Mgr. Bc. Jana Polčáková

Zástupkyně ředitele: Mgr. Eva Marešová

Výchovný poradce: Mgr. Šárka Zimová

Metodik prevence: Mgr. Jaroslav Dušek

Na Minimálním preventivním programu se podílejí všichni pracovníci.

Celkový počet žáků 502, rozdělení do 23 tříd

Celkový počet učitelů 36, vychovatelky 6, asistenti 4

2. Vymezení základních pojmů

Prevence (z lat. praevenire, předcházet) znamená soustavu opatření, která mají předcházet nějakému nežádoucímu jevu, například nemocem, drogovým závislostem, zločinům, nehodám, neúspěchu ve škole, sociálním konfliktům, násilí a podobně.

Primární prevence u žáků – základním principem strategie prevence rizikového chování u dětí a mládeže ve školství je výchova žáků ke zdravému životnímu stylu, k osvojení

pozitivního sociálního chování a zachování integrity osobnosti. Cílem primární prevence je zabránit výskytu rizikového chování, nebo co nejvíce omezit škody působené jeho výskytem mezi žáky.

Nespecifická primární prevence – veškeré aktivity podporující zdravý životní styl a osvojování pozitivního sociálního chování prostřednictvím smysluplného využívání a organizace volného času, například zájmové, sportovní a volnočasové aktivity a jiné programy, které vedou k dodržování určitých společenských pravidel, zdravého rozvoje osobnosti, k odpovědnosti za sebe a své jednání.

Specifická primární prevence – aktivity a programy, které jsou zaměřeny specificky na předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového chování žáků.

Sekundární prevence – směřuje k podchycení a nápravě již prvních známek výskytu negativních jevů včetně zneužívání návykových látek. V realizaci sekundární prevence slouží školám poradenská zařízení.

V prevenci RCH (rizikového chování) je důležité posilovat osobnost dítěte, pomáhat utvářet postoje, vedoucí k odpovědnosti za zdraví své i ostatních, osvojení zdravého životního stylu a preference pozitivních životních hodnot. Je třeba trénovat dovednost odmítat vše škodlivé, nabízet pozitivní alternativy činnosti a chování.

Optimální cestou je systematické, koordinované, nenásilné působení všech pedagogů a výchovných pracovníků, jednoznačnost jejich postojů a jejich osobní příklad. Závažnou roli hraje včasná pozornost rizikovým skupinám dětí, kvalifikované rozpoznání rizikových jedinců, vytváření zdravého vztahu mezi učitelem a žákem, vztahu důvěry a porozumění.

3. Minimální preventivní program, jeho cíle

Minimální preventivní program je součástí celoročního plánu školy. Cílem minimálního preventivního programu je informovat žáky, pedagogy, rodiče i ostatní veřejnost o problematice sociálně patologických jevů, preventivně působit na žáky, zkvalitňovat klima a prostředí školy, zapojit učitele do tohoto programu, spolupracovat s rodiči a veřejností, využívat nových metod, nabídnout žákům účast na různých zájmových i mimoškolních aktivitách a vést je k tomu, aby si dokázali vytvořit kvalitní hodnotový žebříček.

Cílem působení v oblasti prevence RCH by mělo být:

- Dítě odpovědné za vlastní chování a způsob života
- Dítě s posílenou duševní odolností vůči stresu a náročným situacím
- Dítě schopné dělat samostatná rozhodnutí (správná)
- Dítě schopné řešit problémy, případně vyhledat pomoc
- Dítě s vyhraněným negativním vztahem k návykovým látkám
- Dítě podílející se na tvorbě zdravého životního prostředí

4. Pedagogové:

Na realizaci minimálního preventivního programu spolupracují všichni pedagogové školy v rámci výuky i dalších školních i mimoškolních aktivit. Třídní učitelé průběžně zjišťují informace o RCH. Většina z nich vidí největší problém v přetrvávajícím nevhodném chování žáků – agresivní chování, nerespektování příkazů, používání mobilních telefonů při výuce, vulgární vyjadřování žáků mezi sebou, u některých špatná komunikace mezi žáky navzájem i mezi žáky a personálem školy. U některých žáků je též problematické trávení volného času – kouření, nepodnětná zábava na počítači – hry, Facebook, plýtvání volným časem atd.

5. Spolupráce s rodiči:

Pravidelné informace o prospěchu a chování žáků jsou rodičům podávány na rodičovských schůzkách a informačních odpoledních.

Aktuální informace o činnosti školy mohou rodiče získávat také pomocí www stránek školy (<http://www.zstreb.cz/>). Spolupráce s rodiči je prohlubována i pomocí akcí, pořádaných pro rodiče a veřejnost – viz úkoly pro školní rok. Spolupráce s rodiči žáků při řešení výchovných aj. problémů je vedena formou individuálních pohovorů a konzultací. O plánovaných represivních opatřeních jsou rodiče vždy dopředu informováni (telefonicky, popř. písemně). Včasná informovanost rodičů je uplatňována i při výrazných změnách prospěchu žáků.

Akutní výskyty sociálně patologických jevů řeší škola s rodiči okamžitě, doplňuje je zápisem z jednání a vždy nabídne rodičům vhodné řešení. Rodiče využívají i navrhované návštěvy poradenských zařízení – Pedagogicko-psychologická poradna České Budějovice, pobočka Jindřichův Hradec.

Diskusemi s rodiči v rámci třídních schůzek a při jednáních ve výchovných komisích jsme zjistili, že rodiče vidí problémy zhruba ve stejných oblastech jako pedagogové.

6. Úkoly pro školní rok 2023/24

Zapojit se do systému prevence RCH. Monitorovat rizikové chování žáků, individuálně přistupovat k problémovým žákům, spolupracovat s rodiči, důsledně postihovat šikanu, vandalismus, brutalitu a ostatní sociálně patologické jevy, působit na žáky ve smyslu boje proti rasismu, netoleranci, xenofobii i kyberšikaně prostřednictvím vzdělávacího obsahu jednotlivých předmětů, sledovat docházku žáků, aktivně napomáhat při realizaci MPP.

Dotazníkové šetření, které využijeme pro práci se žáky a třídou, bude Klima třídy. Šetření proběhne opět v 6. až 9. třídách. Klima školní třídy je sociálním, skupinovým jevem, který je vytvářen svými tvůrci a současně na ně zpětně působí. Představuje trvalejší sociální a emocionální naladění žáků ve třídě, které tvoří a prožívají žáci a učitelé v interakci (Lašek, 2001). Dotazníkové šetření bude podkladem pro práci nejen třídního učitele se třídou, monitorování sociálního klimatu ve třídě může přispět ke zlepšování vztahů mezi žáky navzájem i ve vztahu ke škole.

Vzhledem k tomu, že dotazníkové šetření je anonymní a není možné z kombinace odpovědí v dotazníku určit totožnost respondentů, není nutný souhlas zákonných zástupců s účastí nezletilých žáků v dotazníkovém šetření.

Minimální preventivní program je nedílnou součástí tematických plánů jednotlivých předmětů a týká se následujících klíčových oblastí. V předmětu náš svět: formování základního vztahu k životu, základní vědomí odpovědnosti za vlastní život. V přírodopisu a chemii: biologie člověka, fyziologie, účinky drog, otravných látek a léčiv, zásady správné výživy a její složky, výchova ke zdraví. V oblasti společenskovední: socializace jedince, užší a širší společenské prostředí, rodina a společnost, náš domov, právní odpovědnost, zdravý vývoj a reprodukce, komunikativní dovednosti, právní aspekty drog, práva dítěte, význam volby, nebezpečí reklamy, kriminalita, šikana, rasismus, xenofobie, zapojování multikulturních prvků do vzdělávacího procesu, kyberšikana, netolismus.

Nadále pokračovat v úspěšné práci školního časopisu IQČKO a školního parlamentu. Činnost dětí v časopisu i parlamentu využít ke zlepšování komunikace mezi žáky, kvalitnímu trávení volného času i další prevenci RCH.

Dílčí aktivity:

- Zajišťování a předávání odborných informací o problematice RCH.
- Účast na vzdělávacích akcích (preferenčně seminářů s akreditací MŠMT), spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje RCH u jednotlivých žáků.
- Poradenská pomoc při rozhodování o další vzdělávací a profesní cestě žáků, uskutečnit besedu vycházejících žáků k volbě povolání na Úřadu práce v Jindřichově Hradci.
- Plánované besedy a preventivní programy pro žáky: preventivní programy společností Hope4kids a ACET. V prvním pololetí v období listopad, prosinec. Ve druhém pololetí v období březen, duben. Vždy programy pro všechny ročníky, které na sebe vzájemně navazují. Rozsah a obsah programu je dle aktuální potřeby jednotlivých tříd a na základě možnosti financování jednotlivých preventivních programů.
- Žáci 6. ročníků se zúčastní adaptačních kurzů.
- Zúčastnit se výstavy Vzdělání a řemeslo se žáky osmých a devátých tříd.

- Uskutečnit projekty zaměřené na prevenci a posílení kladných životních hodnot:
 - Antireklama – prevence zneužívání návykových látek – 6. třídy
 - Cesta životem - 8. třídy
 - Člověk v období proměn, plánované rodičovství – 8. třídy
- Uskutečnit pořady MaK – zaměření na duševní rozvoj osobnosti žáků.
- Uskutečnit pobyt na Hajnici – ekologická výchova, vztahy mezi spolužáky – 5. třídy.
- Průběžně sledovat stav sociálně patologických jevů (role třídního učitele).
- Pokračovat v práci výchovné komise.
- Doplnovat dle potřeby školní knihovnu a videotéku.
- Zapojením dětí ve školní družině, školním klubu a v kroužcích vést děti ke smysluplnému a zajímavému využití volného času (kroužky florbalu, anglického jazyka, fotografický a počítačový kroužek, nepovinný předmět náboženství).
- Spolupráci s rodiči prohlubovat i pomocí akcí pořádaných pro rodiče a veřejnost (vánoční besídka, zahradní slavnost, akce pro předškoláky – Vítáme Vás ve škole, Hravé školičky, Hravé dopoledne pro budoucí školáky, divadlo pro mateřské školy, vítání občánků, návštěva domova s pečovatelskou službou).

Kontaktní adresy:

Pedagogicko-psychologická poradna

Jindřichův Hradec, Pravdova 837/II, 377 01

Telefon: 384 388 133, 721 077 255

PhDr. Dana Šrámková, vedoucí pracoviště, speciální pedagožka,
havlikova@pppcb.cz

Dačice, náměstí Republiky 86/V

Telefon: Mgr. J. Kalvodová: 724 831 374

Bc. B. Havlová: 725 438 733

Prevcentrum Dačice

Adresa: Sdružení Meta, o.s. Prevcentrum Antonínská 15/II, 380 01 Dačice

Kontaktní osoba: Božena Havlová

Telefon: 384 382 891, 775 567 704

E-mail: havlova@osmeta.cz

Internetové stránky: www.osmeta.cz

Sdružení Meta o.s. Jindřichův Hradec

Adresa: Masarykovo 168/II, 377 01 Jindřichův Hradec

Kontaktní osoba: Mgr. Milan Týmal

Telefon: 755 567 703

E-mail: p.centrum@osmeta.cz

Internetové stránky: www.osmeta.cz

Telefonická pomoc dětem – linka bezpečí – tel. 116 111,

<http://www.linkabezpeci.cz/>

Drop In, o.p.s.

MUDr. Jiří Presl, tel: 602 317 174

<http://www.dropin.cz/>

Pomoc psychologické a sociální asistence při práci s internetem

<http://www.pomoconline.cz/>

ACET ČR o.s.

Čs. armády 492

537 01 Chrudim

Mgr. František Krampota, telefon: +420 733 121 953

Josef Nadrchal, [josef.nadrchal @Maranatha.cz](mailto:josef.nadrchal@Maranatha.cz) , telefon: 775034610

SANANIM o. s.

Ovčí Hájek 2549/64A, 158 00 Praha 13

Tel: 284 822 872

<http://www.sananim.cz/>